

Godności i nagrody naukowe nadane podczas XXII Zjazdu PTP

(1–3 września 2010 r., Puławy)

Anna Rocka

Członkowie Honorowi

W kadencji 2007–2010 Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego przyznał godność Członka Honorowego czterem osobom: **Pani Profesor Wandzie Kocięckiej, Pani Profesor Teresie Sulgostowskiej, Panu Profesorowi Andrzejowi Malczewskiemu i Panu Profesorowi Krzysztofowi Siudzie.**

Wręczenie dyplomów miało miejsce podczas uroczystości otwarcia XXII Zjazdu Towarzystwa w dniu 1 września 2010 r. w Puławach.

Profesor dr hab. Wanda Kocięcka ukończyła studia na Wydziale Lekarskim AM w Poznaniu w 1954 r. i rozpoczęła pracę w Oddziale Chorób Zakaźnych Szpitala Miejskiego im. J. Strusia w Poznaniu. W 1962 r. została przyjęta na stanowisko asystenta do nowopowstałego Oddziału Klinicznego Chorób Pasożytniczych Zakładu Biologii i Parazytologii Lekarskiej kierowanego przez prof. C. Gerwela. W 1970 r. uzyskała stopień doktora nauk medycznych, w 1982 r. – doktora habilitowanego. W 1991 r. otrzymała tytuł profesora nauk medycznych. Od 1996 r. do przejścia na emeryturę w 2000 r. była kierownikiem Kliniki Chorób Pasożytniczych i Tropikalnych UM w Poznaniu.

Główne kierunki działalności lekarskiej i naukowej Profesor Kocięckiej dotyczą zagadnień patologii klinicznej chorób pasożytniczych, tj. inwazji pasożytniczych przewodu pokarmowego, oraz zoonoz pasożytniczych (włośnicy i toksoplazmozy).

Profesor Kocięcka jest autorem lub współautorem 232 publikacji z zakresu chorób zakaźnych, pasożytniczych i tropikalnych, w tym jednej monografii i rozdziałów 14 podręczników i ponadto 2 książek. Jest promotorem 3 prac doktorskich, recenzentem

10 rozpraw doktorskich i 4 habilitacyjnych. Działalność dydaktyczną na UM w Poznaniu prowadzi od 1970 r. do chwili obecnej.

Profesor Kocięcka jest członkiem wielu towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych. W PTP pełniła wiele odpowiedzialnych funkcji: wiceprezesa ZG PTP (1991–1997); sekretarza ZG PTP (1987–1991); przewodniczącej Oddziału Poznańskiego PTP (1984–1987) oraz przewodniczącej wielu sekcji i komisji przy ZG PTP.

Jest członkiem Komitetu Parazytologii PAN, w którym pełniła funkcję wiceprzewodniczącej Komitetu (1996–1998), oraz przewodniczącej licznych zespołów i komisji tego Komitetu. W latach 1988–2000 była Sekretarzem Generalnym International Commission on Trichinellosis (ICT); od 2007 r. jest Członkiem Honorowym ICT.

Pani Profesor Kocięcka jest członkiem Unii Polskich Pisarzy Lekarzy oraz Związku Literatów Polskich, a pasje literackie zaowocowały napisaniem 3 książek.

Profesor dr hab. Teresa Sulgostowska rozpoczęła pracę naukową jeszcze jako studentka, zatrudniona w 1954 r. przez prof. Wincentego Wiśniewskiego w Zakładzie Parazytologii Uniwersytetu Warszawskiego. Od początku była zaangażowana w terenowe badania parazytologiczne w biocenozach jezior mazurskich, koncentrując się głównie na faunie przywr (Digenea) i tasiemców (Cestoda) pasożytujących w ptakach. W 1959 r., w związku z likwidacją Zakładu Parazytologii po śmierci prof. Wiśniewskiego, przeszła do pracy w Katedrze Zoologii SGGW, gdzie pracowała aż do odejścia w roku 2001 na emeryturę, przechodząc w międzyczasie wszystkie etapy kariery naukowej – od stopnia doktora (1963) do tytułu profesora (1987), i zawodowej

– od adiunkta do profesora zwyczajnego i kierownika Katedry Zoologii. Przez cały ten czas pozostała wierna zainteresowaniom nabytym na początku kariery naukowej: morfologii, ekologii i systematyce przywr (Digenea) i tasiemców (Cestoda) – pasożytów ptaków i ryb. Profesor Sulgostowska opisała cztery nowe dla nauki gatunki pasożytniczych płazińców, przeprowadziła kilka rewizji taksonomicznych przywr i tasiemców, znacznie przyczyniła się do pogłębienia znajomości różnorodności biologicznej fauny Polski, rejestrując po raz pierwszy w naszym kraju ponad 70 gatunków przywr. Dzięki doskonałej znajomości tych zagadnień była współautorem lub autorem trzech tomów *Katalogu Fauny Pasożytniczej Polski* dotyczących pasożytów ptaków. Jest też współautorem opracowań fauny pasożytniczej kręgowców w parkach narodowych Węgier. Obok tych głównych nurtów badawczych zajmowała się także histologią kilku gatunków tasiemców, wykazujących tendencję do rozdzielnopłciowości.

Równoległe z pracą naukową Profesor Sulgostowska prowadziła działalność dydaktyczną. Swoją wiedzę z dziedziny parazytologii przekazywała studentom SGGW na ćwiczeniach, wykładach i w badaniach terenowych. Za tę pracę została uhonorowana w 2003 r. Medalem Edukacji Narodowej.

Profesor Sulgostowska była, i jest w dalszym ciągu, silnie zaangażowana w działalność na rzecz Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego. Przez 7 kadencji była skarbnikiem Oddziału Warszawskiego PTP, a przez dwie kadencje (1991–1998) skarbnikiem Zarządu Głównego PTP. Obecnie Profesor Sulgostowska jest trzecią kadencję członkiem Komisji Rewizyjnej PTP.

Profesor dr hab. Andrzej Malczewski jest związany z polską parazytologią od 1954 r. kiedy to jeszcze podczas studiów na SGGW w Warszawie rozpoczął pracę w Zakładzie Parazytologii PAN pod kierunkiem prof. W. Stefańskiego. W Instytucie Parazytologii PAN w Warszawie przepracował 54 lata awansując na kolejne szczeble kariery naukowej, początkowo jako asystent i starszy asystent. W 1962 r., po uzyskaniu stopnia doktora nauk weterynaryjnych SGGW, otrzymał stanowisko adiunkta. W 1970 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego, a w 1991 r. – tytuł profesora zwyczajnego.

Główne kierunki badawcze Profesora to:

a. bioekologia motylicy wątrobowej (*Fasciola hepatica*): występowanie w Polsce żywicieli pośrednich oraz terapia choroby motyliczej. W czasie badań nad terapią choroby motyliczej powstał pro-

gram zwalczania tej parazytozy, wdrożony przez Ministerstwo Rolnictwa do powszechnego zastosowania.

b. helmintofauna zwierząt mięsożernych. Stwierdzono 51 gatunków helmintów, w tym 1. gatunku nowego dla fauny Europy, 11 nowych dla fauny Polski oraz 43 gatunków po raz pierwszy u danego żywiciela. Podczas prowadzenia badań z tego zakresu u lisów rudych stwierdzono występowanie groźnego dla ludzi tasiemca *Echinococcus multilocularis*, jak również włośni *Trichinella spiralis* i *T. britovi*.

c. robaczyce żołądkowo-jelitowe przeżuwaczy. W warunkach geoklimatycznych Polski stwierdzono niezwykle istotne pod względem epizootologicznym występowanie zjawiska wstrzymania rozwoju larw, co pozwoliło na ustalenie odpowiednich terminów odrobaczania przeżuwaczy z uwzględnieniem tego zjawiska. Skuteczność nowej strategii zwalczania robaczyce została sprawdzona podczas badań terenowych, co pozwoliło na wdrożenie programu do powszechnego stosowania.

d. badania nad genetyczną opornością owiec na zarażenie nicieniami żołądkowo-jelitowymi. Wyniki tych badań pozwalają na znaczne ograniczenie strat ekonomicznych powodowanych robaczycami bez stosowania anthelmintyków.

Profesor był kierownikiem licznych projektów KBN, MNiSW, Szwajcarskiej Narodowej Fundacji Naukowej oraz projektu europejskiego w ramach 5. Programu Ramowego. Dorobek naukowy to ponad 200 prac naukowych, z przewagą publikacji oryginalnych. Profesor wypromował 5 doktorów.

Profesor Malczewski jest aktywnym członkiem PTP od 1956 r., w którym pełnił m.in. funkcję członka Zarządu Głównego oraz przewodniczącego Sekcji Parazytologii Weterynaryjnej. Dał się poznać jako inicjator i realizator wielu inicjatyw podejmowanych przez ZG PTP, jak również Oddział Warszawski PTP. Był organizatorem lub współorganizatorem wielu ważnych konferencji parazytologicznych oraz sesji naukowych podczas kolejnych Zjazdów PTP. Przez wiele lat, pełniąc funkcję Dyrektora Instytutu Parazytologii PAN wspomagał Polskie Towarzystwo Parazytologiczne, udzielając adresu Instytutu dla PTP. Umożliwił nieodpłatne korzystanie z pomieszczeń Instytutu na zebrania naukowe i działalność statutową PTP.

Profesor dr hab. Krzysztof Siuda ukończył studia biologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w 1960 r. Stopień doktora nauk przyrodniczych otrzymał w 1977 r., doktora habilitowanego

w 1995 r., a tytuł profesora nauk biologicznych w 2006 r. Od 1998 r. Profesor jest związany z Uniwersytetem Pedagogicznym im. KEN w Krakowie. Głównym kierunkiem zainteresowań naukowych są kleszcze. Profesor jest autorem dwutomowej monografii o kleszczach bytujących w Polsce i zawlekanym do naszego kraju. Profesor aktywnie uczestniczył w badaniach prowadzonych w ramach międzynarodowej współpracy między Instytutem Parazytologii PAN w Warszawie a Instytutem Zoologii i Parazytologii Słowackiej Akademii Nauk w Koszycach, oraz z wieloma innymi zespołami badawczymi. Brał także udział w badaniach z zakresu biologii sanitarnej oraz w badaniach nad pasożytniczymi pierwotniakami. W latach 1979–1999 prowadził dydaktykę w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach, a latach 1998/99 wprowadził na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie nowe przedmioty dla studentów z zakresu „Parazytologia” i „Arachnoentomologia Parazytologiczna”. Był promotorem 3 prac doktorskich oraz ponad 100 prac magisterskich. Jest autorem i współautorem ponad 150 prac naukowych oraz podręczników i skryptów dla studentów.

Profesor jest członkiem PTP od 1979 r. Był przewodniczącym (1991–1998) i wiceprzewodniczącym (1987–1991) Oddziału Katowickiego oraz przewodniczącym Oddziału Krakowskiego PTP (2005–2007). Od 1999 r. jest członkiem Komitetu Parazytologii PAN.

Jest członkiem Radu Naukowej „Wiadomości Parazytologicznych” oraz Rady Redakcyjnej „Monografii Parazytologicznych”, wydawnictwa PTP.

Medal im. Konstantego Janickiego „Za zasługi dla parazytologii”

W kadencji 2007–2010 Medal im. K. Janickiego Polskie Towarzystwo Parazytologiczne przyznało **Pani Profesor Annie Okulewicz**.

Prof. dr hab. Anna Okulewicz ukończyła studia na kierunku biologia Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego w 1967 r. W latach 1969–1974 pracowała na stanowisku asystenta i starszego asystenta w Zakładzie Biologii i Higieny AWF we Wrocławiu. Po studiach doktoranckich została zatrudniona jako adiunkt w Zakładzie Parazytologii Uniwersytetu Wrocławskiego. W 2002 r. została profesorem nadzwyczajnym, a w 2006 r. – profesorem zwyczajnym. Obecnie jest kierownikiem Zakładu Parazytologii w Instytucie Genetyki i Mikrobiologii UWr.

Obiektem zainteresowań naukowych są helminety, a zwłaszcza pasożytnicze nicienie kręgowców, głównie ptaków i ssaków. Badania dotyczą systematyki, faunistyki, morfologii, bioróżnorodności gatunkowej pasożytów wewnętrznych oraz immunologicznych aspektów w układzie pasożyt-żywiciel. Równoległym nurtem badań jest weryfikacja systematyki nicieni w oparciu o badania morfologiczne oraz z wykorzystaniem metod biologii molekularnej, a także szeroko rozumiany monitoring parazytologiczny środowiska.

Profesor Okulewicz jest autorką 163 publikacji, w tym 119 prac oryginalnych, 26 artykułów przeglądowych, 10 pozycji książkowych i rozdziałów w książkach. Jest promotorem 4 prac doktorskich, 3 doktoratów w toku oraz licznych prac magisterskich i licencjackich.

Pani Profesor jest członkiem PTP od 1975 r. W Towarzystwie pełniła i pełni nadal wiele odpowiedzialnych funkcji. W latach 1994–1998 była przewodniczącą Oddziału Wrocławskiego PTP; od 1992 r. jest przewodniczącą Sekcji Parazytologii Ogólnej ZG PTP. W latach 1991–1998 była zastępcą redaktora naczelnego „Wiadomości Parazytologicznych” oraz członkiem Rady Redakcyjnego tego czasopisma. Od 2004 r. jest członkiem Rady Naukowej „Wiadomości”. Jest też członkiem Komitetu Parazytologii PAN od 2007 r.

Wielką zasługą Pani Profesor w propagowaniu parazytologii jest współorganizacja od 1988 r. Wrocławskich Konferencji Parazytologicznych. W 2009 r. odbyła się już 18. konferencja z tego cyklu.

Nagroda im. Witolda Stefańskiego

Nagrodę im. W. Stefańskiego otrzymał **Pan dr Maciej Skoracki** za cykl 9 artykułów poświęconych taksonomii roztoczy z rodziny Sringophilidae, pasożytów ptaków. W artykułach tych opisano 3 nowe dla nauki rodzaje i 22 nowe gatunki.

Dr M. Skoracki jest adiunktem w Zakładzie Morfologii Zwierząt Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Cykl nagrodzonych prac

1. Skoracki M. 2008. A new genus of syringophilid mites (Acari: Cheyletoidea: Syringophilidae) from cuculiform birds (Aves: Cuculiformes). *Folia Parasitologica* 55: 155-158.

2. Skoracki M. 2008. *Crotophagisyringophilus* n. g. (Acari: Syringophilidae), a new genus of parasitic quill mites. *Systematic Parasitology* 71: 75-80.

3. Skoracki M., Flannery M. E., Spicer G. S. 2008. Quill mites of the genus *Syringophilopsis* Kethley, 1970 (Acari: Syringophilidae) from North American birds. *Folia Parasitologica* 55: 291-300.

4. Skoracki M., Głowska E. 2008. Two new species of the quill mite genus *Aulobia* Kethley, 1970 (Acari: Syringophilidae) associated with sunbirds (Passeriformes: Nectarinidae). *Acta Parasitologica* 53: 179-185.

5. Skoracki M., Głowska E. 2008. Two new species of the genus *Picobia* Haller (Acari: Syringophilidae) from Australian and Indonesian passeriform birds. *New Zealand Journal of Zoology* 35: 281-286.

6. Skoracki M., Głowska E., Sikora B. 2008. Four new species of the quill mite genus *Picobia* Heller, 1880. (Acari: Syringophilidae) parasitizing birds in the Australian Region. *Zootaxa* 1961: 58-68.

7. Skoracki M., Sikora B. 2008. *Blaszakia*, a new genus of quill mites (Acari: Syringophilidae)

parasitizing Turacos (Aves: Musophagiformes). *Annales Zoologici* 58: 327-332.

8. Skoracki M., Antczak M., Riebert J., Fainova D., Mikes V. 2009. New species and new records of quill mites (Acari: Syringophilidae) inhabiting african passerines (Aves: Passeriformes). *Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae* 55: 123-137.

9. Skoracki M., Flannery M. E., Spicer G. S. 2009. New data on systematics of the quill mites of the genus *Syringophiloidus* Kethley, 1970 (Acari: Syringophilidae) from North American birds. *Acta Parasitologica* 54: 64-72.

Konkurs Młodego Badacza

Laureatką Konkursu Młodego Badacza została **Pani mgr Katarzyna Buńkowska** z Zakładu Parazytologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Tytuł nagrodzonej pracy: „Inwazje larw nicieni z rodziny Ascarididae u gryzoni z terenu Rudy Milickiej (Dolny Śląsk)”. Opiekunem naukowym pracy była prof. dr hab. Anna Okulewicz.